

Asia: VN/29418/2023

Hallituksen esitysluonnos sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Muuta järjestää

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta lasten ja nuorten mielenterveyden varhaisen vaiheen tuen ja hoidon saatavuuden parantamisesta perustason palveluissa?

Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan ja/tai lisäksi seuraavia toimia [Lisäksi tarvitaLisäksi tarvitaan koulutettua henkilökuntaa, joka pystyy arvioimaan lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarvetta perusteellisesti. Arvioinnin tulee tapahtua kasvokkain. Henkilökunnan jatkokoulutuksesta tulee huolehtia niin, että heillä on mahdollisuus tarjota psykososiaalisia hoitomenetelmiä ja lyhytpsykoterapioita monipuolisesti.]

3. Onko sääntely takuun piiriin kuuluvista psykososiaalisista interventioista terveydenhuoltolain 53 §:n ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöksiä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Psykososiaalisia interventioita tulee olla monipuolisesti tarjolla. Niitä ei tule ennalta määritellä tiettyyn viitekehukseen perustuviksi. Tutkimusnäyttöä ja kliinistä kokemusta on esimerkiksi lasten ja nuorten psykodynaamisista interventioista.]

4. Onko takuun piiriin kuuluvan psykososiaalisen hoidon aloittamisen enimmäisajan määrittely terveydenhuoltolain 53 §:ssä ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Kyllä

5. Onko takuun piiriin kuuluvan mielenterveystyön palveluna annettavan psykososiaalisen tuen ja psykososiaalisten työmenetelmien määrittely sosiaalihuoltolain 25 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

En osaa sanoa

6. Onko takuun piiriin kuuluvaa mielenterveystyön palvelua koskevan päätöksen toimeenpanon sääntely sosiaalihuoltolain 45 §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

En osaa sanoa

7. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä terveydenhuollon menetelmien osalta?

Ei

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuhteet

Ei kansallista toimijaa jolla on toimivalta linjata sitovasti menetelmien ja palveluiden kuulumisesta palveluvalikoimaan tai rajaamisesta sen ulkopuolelle.

Palveluvalikoimassa tulee ottaa huomioon asiakkaan yksilöllinen tarve ja ajantasainen tieteellinen näyttö.

8. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä sosiaalihuollon menetelmien osalta?

En osaa sanoa

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuhteet

Ei kansallista toimijaa jolla on toimivalta linjata sitovasti menetelmien ja palveluiden kuulumisesta palveluvalikoimaan tai rajaamisesta sen ulkopuolelle.

Palveluvalikoimassa tulee ottaa huomioon asiakkaan yksilöllinen tarve ja ajantasainen tieteellinen näyttö.

9. Miten lasten ja nuorten terapiatakuun enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tiedonhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista toteuttaa?

Kysely johon voivat vastata sekä asiakkaat että työntekijät. Aineiston analyysi ulkopuolisen tutkijan tekemä.

10. Millaista kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

Riittävä henkilökunta, riittävä ja monipuolinen, eri viitekehyksiä ymmärtävä koulutus, joka mahdollistaa lapsen ja nuoren kohtaamisen kasvokkain hänen tilanteessaan. Digitaaliset interveniot eivät korvaa kasvokkain kohtaamista.

Ohjauksen ja toimenpiteiden valvonnan tulee olla riippumattoman elimen vastuulla, ei toimintamallin tuottajan kuten esim. Terapiat etulinjaan.

Monipuolisten psykososiaalisten interventioiden lisäksi lapsille ja nuorille tulee olla tarjolla lyhyitä ja tarvittaessa jatkohoitona keskipitkiä ja pitkiä psykoterapioita. Psykoterapian toteuttaminen edellyttää työntekijältä psykoterapeuttikoulutusta.

11. Hallituksen keväällä 2024 tekemä päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentämisestä 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen tulee kiireettömän hoidon osalta vaikuttamaan ensimmäisen hoitotapahtuman järjestämisen enimmäisaikaan perusterveydenhuollossa. Edellyttäisikö tämä muutos toteutuessaan mielestänne muutoksia terapiatakuusäätelyyn?

Ei

Perustelut ja mahdolliset ehdotukset

Lasten ja nuorten kohdalla varhainen arvio ja interventio arvion jälkeen ennaltaehkäisee vakavampia oireita.

12. Muu palaute liittyen hallituksen esitysluonnokseen

Aikataulu on tiukka; saadaanko riittävästi koulutettua henkilökuntaa.

On tärkeää säilyttää ja ylläpitää olemassaolevat ja toimivat toimintamallit samalla kun kehitetään uutta.

Koponen Ilkka
EFPP Suomen kansallinen verkosto ry

Huttula Kirsi
EFPP Suomen kansallinen verkosto ry - Lasten ja nuorisopsykoterapiajaos